

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลกระทบจากการย้ายถิ่นของสามีต่อสตรีแม่บ้านในชุมชนชนบท	
ชื่อผู้เขียน	นางพิมพ์พรณ ยอดคำ	
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. อุษา ดวงสา	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี้นนผดุง	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. พศิน แดงจวง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการย้ายถิ่นของสามีต่อบทบาทและความสัมพันธ์ของสตรีแม่บ้านที่มีต่อครอบครัว ต่อชุมชน และผลกระทบในด้านทัศนคติที่มีต่อตนเอง ต่อสุขภาพจิตและการดูแลตนเองของสตรีแม่บ้านในชุมชนชนบท

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เจาะลึกแบบไม่เป็นทางการจากผู้ให้ข้อมูลหลัก และการสังเกตปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ข้อมูลได้รับการแยกแยะ จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ นำเสนอโดยการบรรยาย และการสรุปเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การย้ายถิ่นของสามี มีผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของสตรีแม่บ้านในครอบครัว คือ การมีภาระงานที่เพิ่มขึ้น ในเรื่องการจัดการในไร่นา การจัดการรายได้รายจ่ายของครัวเรือน และการตัดสินใจในกิจกรรมนอกครัวเรือนแทนสามี โดยเฉพาะสตรีที่สามีส่งเงินรายได้มาให้ให้น้อยหรือไม่สม่ำเสมอจะมีบทบาทในการหารายได้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้ต้องลดบทบาทงานในครัวเรือนส่วนอำนาจในการตัดสินใจในกิจกรรมนอกบ้าน สตรีแม่บ้านส่วนใหญ่จะมีเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามการตัดสินใจในบางเรื่องยังคงต้องขอคำปรึกษาและให้สามีช่วยตัดสินใจ

ในด้านผลกระทบต่อบทบาทและความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวคือ สตรีแม่บ้านขาดความเชื่อมั่นในตัวสามี โดยเกรงกลัวว่าสามีจะไปติดพันหญิงอื่น ทำให้เกิดความขัดแย้งระแวงกันอยู่เสมอ บางคู่ต้องหย่าร้างกัน สตรีแม่บ้านที่สามีส่งเงินมาให้ให้น้อยหรือไม่สม่ำเสมอ ทำให้ต้องมีภาระหารายได้เพิ่มขึ้น เวลาทำงานในครัวเรือนจึงน้อยลง ไม่มีเวลาดูแลลูกด้วยตนเอง ความใกล้ชิดสนิทสนมกับลูก และโอกาสในการเอาใจใส่พ่อแม่ก็ลดลงไปด้วย ทำให้กิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัวน้อยลงไปด้วย ส่วนสตรีที่สามีส่งเงินรายได้ดีและสม่ำเสมอไม่ได้รับผลกระทบ

มากนัก ยังคงดูแลเลี้ยงดูลูกเล็ก ๆ ด้วยตนเองอยู่เช่นเดิม มีเวลาเอาใจใส่ลูก/พ่อแม่มากขึ้น และมีกิจกรรมในครอบครัวทำร่วมกันสม่ำเสมอ

บทบาทและความสัมพันธ์ของสตรีแม่บ้านกับชุมชนของสตรีทั้งสองกลุ่ม ยังคงเหมือนเดิม แต่การแลกเปลี่ยนแรงงานในการทำไร่ลดน้อยลง สตรีแม่บ้านส่วนใหญ่ที่สามีส่งเงินรายได้ดีและสม่ำเสมอ จะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการเป็นสื่อกลางให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งงานในต่างถิ่นแก่คนในชุมชน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันมากขึ้น มีผลทำให้มีการย้ายถิ่นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีโอกาสในการร่วมกิจกรรมพัฒนาสตรีมากขึ้น ส่วนสตรีที่สามีส่งเงินมาน้อยหรือไม่สม่ำเสมอ ได้รับผลกระทบที่เห็นเด่นชัดคือ โอกาสในการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมพัฒนาสตรีจะน้อยลง โดยเฉพาะบทบาทในฐานะผู้นำ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่มสตรีห่างเหินกันออกไป มีผลต่อความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสตรีในชุมชนด้วย

ในด้านทัศนคติที่มีต่อตนเอง ต่อสุขภาพจิต และการดูแลตนเอง สตรีส่วนใหญ่มองว่าตนเองมีความสามารถรับภาระงานแทนสามีได้ แต่กลุ่มที่ได้รับเงินจากสามีน้อยหรือไม่สม่ำเสมอ ต้องช่วยตนเองในการหารายได้เพิ่มขึ้น ทำให้บทบาทในครัวเรือนลดลง เกิดความรู้สึกขัดแย้งในบทบาทที่เป็นอยู่ ซึ่งมีผลต่อดูแลตนเองทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการพัฒนาตนเอง ต้องพยายามปรับตัวเพื่อแก้ปัญหา ทำให้เกิดความกดดันทางจิตใจ รู้สึกเครียด ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ ในการทำหน้าที่ผู้นำที่ขาดโอกาสและเวลาช่วยเหลือกิจกรรมกลุ่ม จะรู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า หมดความสำคัญสำหรับสมาชิกกลุ่ม ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มที่สามีส่งเงินรายได้ดีและสม่ำเสมอ จะเกิดความภาคภูมิใจและพึงพอใจที่สามารถทำหน้าที่ตามบทบาท และดูแลสมาชิกในครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีเวลาดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น ไม่ต้องตรากตรำทำงานหนัก แม้จะมีความวิตกกังวลห่วงใยสามีอยู่บ้าง แต่การมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ช่วยผ่อนคลายความวิตกกังวลได้ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ต้องการที่จะพัฒนาตนเองและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนรอบข้างมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับสุขภาพยังพบว่า สตรีทั้งสองกลุ่มไม่ได้ป้องกันตนเองจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับสามี แม้จะรู้ว่าสามีมีพฤติกรรมเสี่ยง ทั้งนี้เพราะมีความไว้วางใจในสามี คิดว่าสามีรู้จักป้องกันตนเองได้ แต่ถึงอย่างไรก็ยังคงมีความวิตกกังวล ห่วงใยในสุขภาพของตนเองและสามี หวาดระแวงในความสัมพันธ์ที่มีต่อกันและกัน

การย้ายถิ่นของสามีส่งผลกระทบต่อสตรีแม่บ้านหลายด้าน และส่งผลกระทบต่อสตรีแม่บ้านทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะสตรีแม่บ้านที่สามีส่งเงินมาให้บ่อยหรือ

ไม่สม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม สตรีแม่บ้านก็ยังยินยอมให้สามีย้ายถิ่นไปเพราะคาดหวังว่าโอกาสในการหารายได้ยังมีมากกว่าในชนบท แม้จะเสี่ยงต่อปัญหาด้านสุขภาพหรือปัญหาครอบครัว ก็ยังดีกว่าทนอยู่ในชนบทโดยไม่มีหวังใด ๆ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title	Impacts of Husbands' Migration on Housewives in a Rural Community	
Author	Mrs.Pimparn Yodkham	
M.Ed.	Nonformal Education	
Examining Committee	Lect.Dr.Usa Duongsaa	Chairman
	Asst.Prof.Yongyudh Plianpadung	Member
	Assoc.Prof.Dr.Phasina Tangchuang	Member

Abstract

This thesis was aimed at examining the impacts of husbands' migration upon the roles of housewives, their relationships with their families and community as well as that upon their attitudes towards themselves, their mental health and self-care practices.

The research site was a rural community and the research itself was of qualitative nature. Data collecting relied on focus group discussions, in-depth interviews with key informants, and field observations of relevant phenomena. Collected data were subsequently classified, categorized, analyzed, descriptively and analytically presented.

Findings were as follows:

As regards their family-related role it was found that housewives had shouldered more burdens, e.g., in the field, managing household income and expenditure, making decisions regarding extra-household activities, etc. In particular, those whose husbands had sent little or irregular cash had to work more and harder for cash income, thus, automatically restraining their household role performance. Although they had more decision-making power regarding extra-household activities, they still had to consult with their husbands on certain matters before actually deciding.

As regards relationships with family members it was discovered that housewives' confidence in their husbands had waned fearing they might have relationships with other women. Such a fear inevitably led to constant suspicion and quarrels, and in some cases a divorce. At the same time, housewives whose husbands had sent little or irregular money, who

had to work harder for more income, had reduced time for housework and reduced time to care for their children. They had less time to be with them and they had less opportunities to pay attention to their own parents. Family activities in which all members participated became less frequent. On the other hand, the situations of those housewives who had received regular and sufficient cash from their husbands were not affected. In fact they had more time to spend on their children and their parents.

As far as their relationships with the community were concerned, the two groups' experiences were still quite similar. Nevertheless, labour exchanges in the field were found to have been somewhat reduced. Those with regular and sufficient cash supply played an increased role in disseminating information regarding employment sources and opportunities in other localities to other community members, thus fostering better relationships. As a consequence, it brought about continued migration and the housewives in this category had more opportunities to participate in community-based women's development activities. This was not the case with those who had received little or irregular cash income from their husbands. For this group, the most obvious impact was that they had little opportunity to participate in women's development activities and especially opportunity to assume a leader role, thus restraining their relationships with other women's groups and reducing their possible contribution to such valuable activities within the community.

As regards attitudes towards themselves, their mental health and self-care, most housewives felt that they were able to shoulder the burdens on their husbands' behalf. However, those in the less fortunate group, i.e., having had to work harder for additional income with their household role reduced, experienced a number of role conflicts which exerted negative impacts upon their self-care physically, mentally and self-developmentwise. They had to constantly try to adjust themselves in order to overcome difficulties they experienced. The situations inevitably brought about mental pressure, tension and emotional insecurity, particularly in assuming the role of leaders without having the time and opportunities to contribute to group activities. They felt worthless and unimportant to other group members.

On the other hand, those in the more fortunate group felt proud and satisfied having been able to perform their roles, take good care of other family members, and attend to their own health, etc. Although they might feel concerned about their husbands, having the time and

opportunities to participate in various activities helped relieve their tension and anxiety, make them feel good about themselves, as well as want to improve themselves and build better relationships with those around them. Nevertheless, as regards their own health care, housewives in both groups did not protect themselves from contracting sexually-transmitted diseases from their husbands. Even with the knowledge of their husbands' sexually risky behavior, their trust and confidence in the husbands made them harbour the idea that their husbands knew how to protect themselves. Nonetheless, they were still somewhat concerned about their own and their husbands' health, and were wary of their own relationships.

In conclusion, husbands' migration did generate various impacts upon the housewives, and in fact generate different impacts on different groups of housewives. The impacts were more severe particularly for those whose husbands had sent little or irregular income. However, the housewives still consented to their husbands' migration with the hope that there would be more chances of earning better income elsewhere than could be found in the rural community. Although migration involved tangible health and family risks, it was perceived as better than remaining in the community with no hope at all.